

המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)
מרכז המידע למודיעין ולטרור

חדשות העימות הישראלית פלסטינית

30-16 באפריל, 2007

יורי מאסיבי של רקמות ופצצות מרגמה

הכנות לירי של גדודי עז אלדין אלקסאם (חמא"ס) במהלך אירוע ירי רחב היקף, כנראה כהסחה לפיגוע חטיפה (אתר האינטרנט של גדודי עז אלדין אלקסאם, 24 באפריל)

עידוד פיגועי חטיפה נוספים

כרוזה שפורסמה ע"י החמא"ס לרגל "יום האסיר". בראש הכרוזה נכתב: "אסירינו הגיבורים. כל שנה וגלעד [שליט] חדש" (אתרי האינטרנט של החמא"ס והג'האד האסלאמי, 17 אפריל)

תוכן העניינים

אירועים בולמים בשטח

פעילות סיכול ומנע

מדיניות הפיגועים של החמא"ס

נתונים מטיסטיים

הזירה הפנים פלסטינית

עיקרי תמונת המצב

- במוקד האירועים עמד ירי מאסיבי של רקמות ופצצות מרגמה, שביצעה חמא"ס ביום העצמאות, לראשונה מאז שהושג הסכם הפסקת האש ברצועה בנובמבר 2006. הירי היה כנראה פעולת הסתה במסגרת ניסיון פיגוע נגד כוח צה"ל בדרום רצועת עזה, יתכן לשם חטיפת חייל. לאחר האירוע שבו והצהירו דוברי החמא"ס על הכוונה להמשיך בפעולות הטרור ("התנגדות") ובמיוחד בחטיפת חיילים ישראלים נוספים כ"קלפי מיקוח" לשחרור אסירים פלסטינים.
- יו"ר הרשות הפלסטינית ושר האוצר סיימו סבבי בקורים במדינות מערביות וערביות במסגרת המאמץ ל"שיווק" ממשלת האחדות הפלסטינית. נראה כי ההבטחות שקיבלו השניים מבני שיחם לא תאמו את הציפיות הפלסטיניות. על רקע זה התרבו איומים פומביים (בעיקר של דוברי חמא"ס) להביא לפרוק הרשות הפלסטינית ולהגברת האלימות והטרור אם לא יחודש הסיוע הכלכלי ויימשך המצור על הרשות.

אירועים בולטים בשטח

ניסיון חטיפת חייל בחסות ירי מאסיבי של רקמות ופצצות מרגמה

- ב-24 באפריל, בוקר יום העצמאות, ביצעו פעילי החמא"ס ברצועת עזה ירי פצצות מרגמה רחב היקף בחלקו הדרומי של ציר הביטחון המקיף את עזה ("ציר הוברס"). בסך הכל זוהו ע"י צה"ל כ-25-30 פצצות מרגמה, שנורו לעבר כוחות צה"ל באזור דרום רצועת עזה.
- במקביל לירי פצצות המרגמה נורו מספר רקמות קסאם מצפון הרצועה לעבר שטח ישראל. חמש רקמות נפלו בשטחים פתוחים במערב הנגב ושלוש בשטח רצועת עזה. ירי הרקמות כוון ככל הנראה לעבר שטחים פתוחים ולא לעבר ריכוזי אוכלוסייה. מסוקי צה"ל השיבו אש לעבר מקורות הירי.

ירי רקמות לעבר ישראל (אתר האינטרנט של גדודי עז אלדין אלקסאם, 24 באפריל)

- להערכת גורמי צה"ל הירי המאסיבי הווה ככל הנראה פעולת הסחה, שביצעה החמא"ס, במסגרת ניסיון לבצע פיגוע נגד כח צה"ל, יתכן לשם חטיפת חייל¹.
- דוברים מטעם החמא"ס, נטלו אחריות פומבית לירי המאסיבי של הרקמות ופצצות המרגמה הגם שהכחישו כי המדובר בניסיון חטיפה. הם הטילו את האחריות להסלמה על ישראל בשל פעולותיה "התוקפניות" בגדה וברצועה.

¹ סיכום האירוע ראו לקט "מרכז המידע למודיעין ולטרור": ["ביום העצמאות סוכל כנראה פיגוע \(חטיפה?\) של החמא"ס נגד יעד צבאי בדרום הרצועה בחסות ירי מאסיבי של פצצות מרגמה ורקטות. דובר הזרוע המבצעית של החמא"ס שנטל אחריות לירי, ציין כי ה"הרגעה" אינה קיימת וטען כי הירי בוצע על מנת להוות תזכורת לישראל כי גלעד שליט עודנו בידי החמא"ס וכי החמא"ס מוכן לחטוף חיילים נוספים"](#) (25 באפריל, 2007).

■ הירי המאסיבי היה הראשון מסוגו, שביצע החמא"ס, מאז שהושג הסכם הפסקת האש ברצועה בין אהוד אולמרט ואבו מאזן ב-26 בנובמבר 2006. עד כה נמנע חמא"ס מירי רקטות לעבר ישראל ועל מרבית מקרי ירי הרקטות היה אחראי הג'האד האסלאמי בפלסטין. לאחר האירוע שב החמא"ס והצהיר על כוונתו להמשיך בפעילות הטרור ובמיוחד לחטוף חיילים ישראלים (ראו להלן).

תגובת ישראל

■ ראש הממשלה קיים התייעצויות ביטחוניות בעקבות הפיגוע של החמא"ס. בתום ההתייעצות פורסמה הודעה לפיה ישראל רואה בחומרה את פעילות החמא"ס וכי היא לא תהסס מלנקוט בצעדים חמורים נגד אלו המנסים לפגוע בריבונותה של ישראל באמצעות ירי רקטות, ניסיונות פגיעה בחיילים ובאמצעים אחרים (אתר משרד ראש הממשלה, 25 באפריל). על פי דיווח עיתונאי הוחלט כי ישראל לא תשנה לפי שעה את מדיניות התגובה שלה ופעילות צה"ל תמשך בהתאם לעקרונות הקיימים (הארץ, 26 באפריל).

ניסיון מצרי להרגעת המצב

■ בעקבות הירי המאסיבי של החמא"ס עשתה המשלחת הביטחונית המצרית ברצועת עזה מאמץ לבסס מחדש את הפסקת האש. חברי המשלחת התבטאו כי הארגונים הפלסטינים לא יחזרו על שיגור הרקטות וביקשו מישראל להבליג. בתקשורת דווח כי חברי המשלחת הביטחונית פנו לזרועות המבצעיות של הארגונים הפלסטינים ובקשו מהם לחתום על מזכר המדגיש כי הם מתחייבים להפסיק לירות רקטות לעבר ישובים בישראל. לפי אותו דיווח **סרבו** הארגונים לחתום על מזכר שכזה והדגישו כי "הסכמה על דבר זה מצריכה תמורה" (אתר פראס, 25 באפריל).

ירי רקטות ופצצות מרגמה

■ לאחר מספר שבועות של ירי דליל יחסית חלה עלייה חדה בהיקף ירי הרקטות לעבר יישובי הנגב המערבי במחצית השנייה של חודש אפריל. במסגרת זאת אותרו בחודש אפריל 68 נפילות רקטות בשטח ישראל לעומת 34 בחודש מרץ. אחת הרקטות פגעה ישירות בבית מגורים בשדרות. שישה בני אדם לקו בחרדה ונגרם נזק לבית (22 באפריל). כמו כן נחתה רקטה באזור התעשייה של אשקלון. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק (29 באפריל).

פיגוע ירי סמוך למודיעין

- סמוך לישוב נעלה (דרום מערב השומרון, סמוך למודיעין) נפתחה אש מרכב חולף לעבר מכונית. כתוצאה מכך נפצעו שלושה אזרחים ישראליים באורח קל. ארגון פת"ח/גדודי חללי אלאקצא נמל אחריות על ביצוע הפיגוע (17 באפריל).

פיגוע ירי באזור שועפט

- אזרח ישראלי נפצע באורח קל עד בינוני לאחר שנורה ע"י צעיר ערבי בצומת חזמה (על כביש שועפט) שמצפון לירושלים (22 באפריל). האזרח עמד ליד מכוניתו, שחנתה ליד הצומת. צעיר ערבי שעמד בסמוך כיוון אליו אקדח וירה בו. החשוד בירי הצליח להימלט לתוך שכונת בית חנינא הסמוכה.

פעילות סיכול ומנע

רצועת עזה

שלושה פעילי חמא"ס נהרגו בעת שניסו להניח מטען

- שלושה פעילי הזרוע המבצעית-טרוריסטית של **החמא"ס** נהרגו ואחד נפצע קשה כתוצאה מירי של כוחות צה"ל. השלושה היו חלק מחולייה שמנתה חמישה מחבלים, שניסתה להניח מטען ליד הגדר מצפון למעבר כיסופים. הריגת שלושת המחבלים עוררה גל תגובות חריפות בקרב דוברי החמא"ס, שאיימו להגיב על מה שכינו "ההפרות" הישראליות. (סוכנות הידיעות סמא, 28 באפריל).

יהודה ושומרון

- במהלך מבצעי מעצרים בג'נין ובשכם (21 באפריל) התנהלו חילופי אש בין כוחות הביטחון ומחבלים שבמהלכם נהרגו שמונה פלסטינים. בין ההרוגים פעילים בכירים בג'האד האסלאמי בפלסטין ופת"ח, שהיו מעורבים בתכנון וביצוע פיגועים.

מדיניות הפיגועים של החמא"ס

דוברי החמא"ס: נמשיך ב"התנגדות" (טרור) בדגש על חטיפת ישראלים

- דוברים מטעם החמא"ס ממשיכים להצהיר בדבר הכוונה להמשיך ב"התנגדות" (פעילות הטרור) נגד ישראל, שאינה עומדת בסתירה, לדבריהם, עם היותה של החמא"ס חלק

ממשלת האיחוד. במסגרת זאת רבו ההתבטאויות על ועל כוונות החמא"ס לחטוף חיילים ישראלים על מנת שיהוו "קלפי מיקוח" לשחרור אסירים פלסטינים. גם פעילי ארגוני טרור אחרים שבו והצהירו על כוונתם לחטוף ישראלים.

■ להלן מבחר התבטאויות העוסקות בחטיפת ישראלים:²

❁ **ח'ליל אבו לילה**, מראשי הנהגת החמא"ס בעזה קרא לזרוע המבצעית של החמא"ס ולארגוני טרור אחרים לנסות לחטוף חיילים ישראלים. לדבריו, "חטיפת חיילים אינה איום של חמא"ס אלא האסטרטגיה שלה". לדבריו בחברה הפלסטינית כולל בממשלה קיים קונצנוס רחב לגבי הסוגיה של הצורך לחטוף חיילים לשם שחרור אסירים פלסטינים (סראג' אלאקצא, 27 באפריל).

❁ בעצרת שנערכה בח'אן יונס לרגל יום האסיר קרא **יחיא מוסא**, ציר המועצה המחוקקת, לבצע חטיפות של "קלפי מיקוח" **גם מחוץ לשטחים**. לדבריו בתי הכלא לא יתרוקנו אלא באמצעות "אסטרטגיה אחת - התנגדות וחטיפת חיילים". (אלרסאלה, 19 באפריל).

❁ ציר החמא"ס במועצה המחוקקת, **פתחי חמאד**, שנשא דברים בעצרת של החמא"ס באוניברסיטת אלאקצא בעזה, הדגיש כי חטיפת גלעד שליט אינה החטיפה האחרונה של החמא"ס (קדסנט, 24 באפריל).

❁ נציג החמא"ס בלבנון, **אסמאמה חמדאן**, אמר בראיון לתחנת טלוויזיה לבנונית כי חטיפת קצינים ישראלים עשויה להביא תועלת רבה יותר במשא ומתן מאשר חטיפת חיילים (26 באפריל).

❁ בהודעה מטעם החמא"ס/ גדודי עז אלדין אלקסאם נאמר כי הם סיימו להכין תוכנית מפורטת בנוגע לחטיפת חיילים במידה וישראל תבצע מהלך קרקעי ברצועת עזה. הם הדגישו כי פעולות חטיפה יבוצעו גם בשטחי יהודה ושומרון (אתר החמא"ס, 29 באפריל).

² התבטאויות קודמות בנושא זה ראו לקט "מרכז המידע למודיעין ולטרור": ["ביום העצמאות סוכל כנראה פיגוע \(חטיפה?\) של החמא"ס נגד יעד צבאי בדרום הרצועה ..."](#) (25 באפריל, 2007).

- מעבר להתמקדות בחטיפת חיילים ישראלים שבו והדגישו דוברי החמא"ס את כוונת החמא"ס להמשיך ב"התנגדות" (קרי, האלימות והטרור):

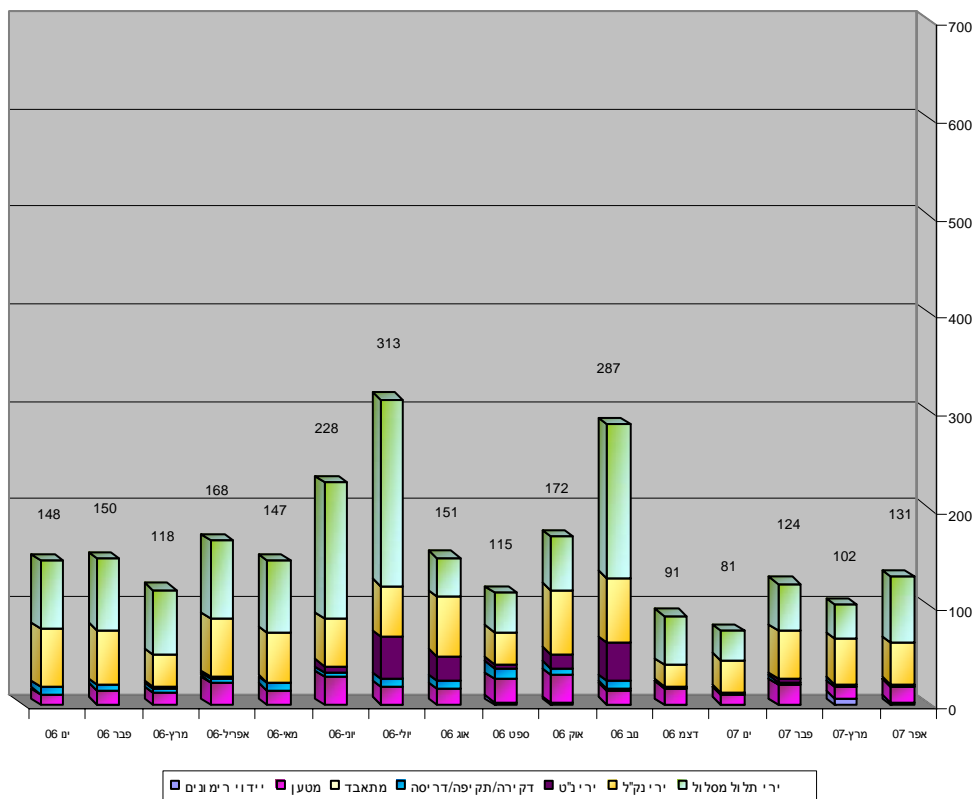
✿ במהלך סימפוזיון פוליטי שנערך במסגד אלעמרי בעזה (24 באפריל) אמר **חמור** **אלזהאר** כי "ההתנגדות" והישיבה בממשלה אינן סותרות זו את זו משום שההתנגדות היא הפיתרון האסטרטגי. לדבריו "ליהודים אין זכות היסטורית או דתית בפלסטין וחמא"ס תלחם ביהודים עד אשר תשוחזר המולדת מטומאתם" (אתר פאל-מדיה, 25 באפריל).

✿ בהרצאה שנשא **ח'אלד משעל** בפני סטודנטים ומרצים בסוריה אמר בין השאר כי החמא"ס דבקה באופציית "ההתנגדות" כאופציה אסטרטגית שהיא זכות וחובה (טלוויזיה אלג'זירה, 21 באפריל).

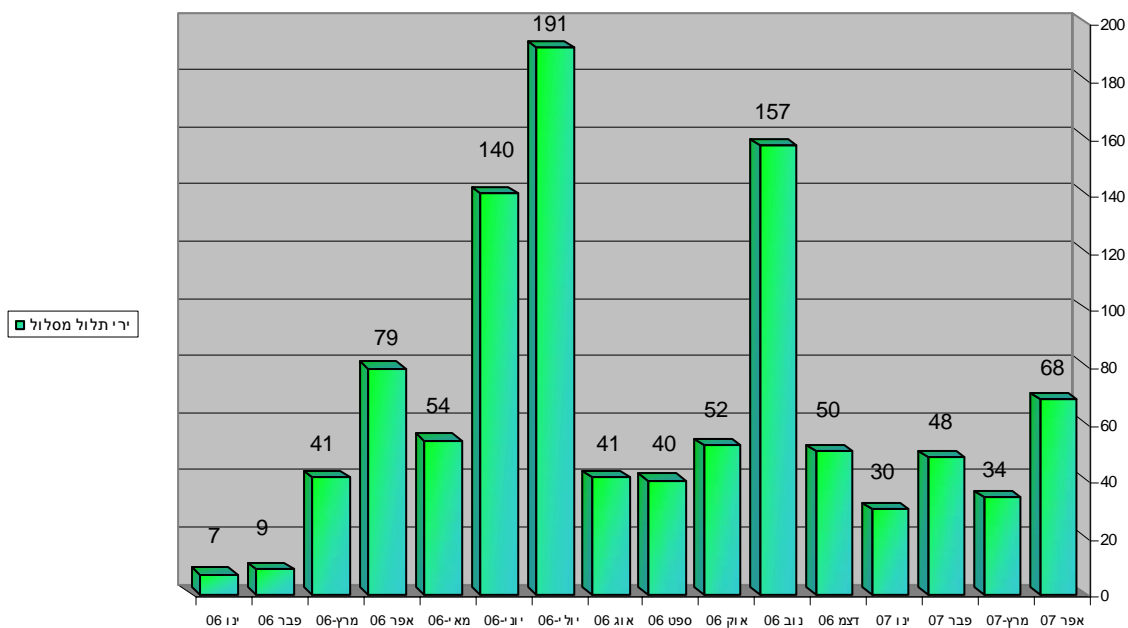
✿ בראיון שנערך עם דובר החמא"ס **סאמי אבו זהרי** אמר כי ה"התנגדות" היא תגובה ישירה לפעולות שמבצעת ישראל. לדבריו, הפעולות המתבצעות במסגרת ה"התנגדות" הללו מוכיחות לקהילה הבינלאומית כי עדיין נותרו בידי החמא"ס אופציות. לדבריו הימצאותה של החמא"ס בממשלה לא משפיעה על תפקידה ב"התנגדות" שהינה "זכות טבעית" (טלוויזיה אלאקצא, 26 באפריל).

נתונים סטטיסטיים

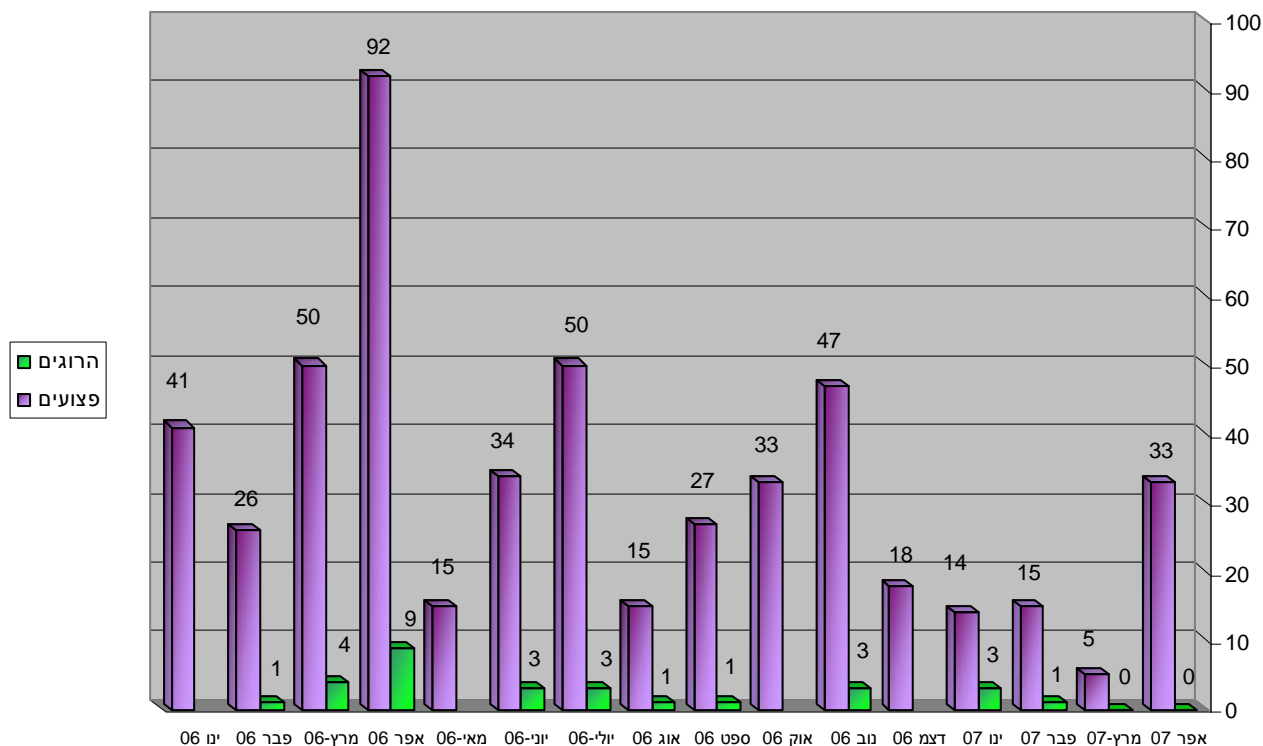
מאפייני הפיגועים בחלוקה חודשית

נפילות מזוהות של רקמות ופצצות מרגמה בישראל בחתך חודשי

נפגעים בחתך חודשי

הזירה הפנים-פלסטינית

מסעות אבו מאזן באירופה

■ בשבועות האחרונים, קיימו יו"ר הרשות הפלסטינית אבו מאזן ושר האוצר הפלסטיני סלאם פיאצ' סבבי ביקורים במדינות מערביות וערביות. זאת, בניסיון לגייס סיוע פיננסי ולהקל על המצור הכלכלי על הרשות, לחזק את קשרי הרשות עם מדינות המערב (אירופה, ארה"ב), "לשווק" את ממשלת האחדות הפלסטינית ולעודד את מדינות המערב לקיים עימה קשר ישיר. במסגרת זאת ביקר אבו מאזן בכמה מדינות אירופה: צרפת, פולין, שבדיה, בולגריה, יוון, איטליה, וותיקן, שווייץ. ברוב המדינות נועד אבו מאזן עם ראשי הממשל. כמו כן נועד בוותיקן עם האפיפיור.

■ נראה כי הבטחות הסיוע שקיבלו אבו מאזן וסלאם פיאצ' מבני שיחם היו בהיקף מצומצם **ולא היה בהם עד כה כדי לענות על ציפיות הפלסטינים**. על רקע זה התריע מצטפא אל ברע'ותי, שר ההסברה, מפני קריסת הרשות אם יימשך המצור הכלכלי עליה (אלאיאם, 17 באפריל). ח'אלד משעל, יו"ר הלשכה המדינית של חמא"ס, הצהיר כי אם יימשך המצור על

הרשות הפלסטינית יביא הדבר לכדי התלקחות, שתופנה כלפי ישראל (אלא אם, 30 באפריל). באתר האינטרנט של החמא"ס התפרסם מאמר הקורא לפרוק הרשות והגברת האלימות והטרור אם יימשך המצור הכלכלי (21 באפריל).

פגישת אבו מאזן עם ח'אלד משעל

■ בתום הסיור הגיע אבו מאזן לקהיר שם קיים שתי פגישות עם ח'אלד משעל (27 באפריל). השניים דנו, בין השאר, בביסוס ההרגעה, שיקום אש"פ והעסקה לשחרור החייל החטוף, גלעד שליט. השניים הדגישו את מחויבותם לעשות מאמץ לביסוס הפסקת האש ולהרחבתה על מנת שתכלול גם את הגדה המערבית. במהלך הפגישה שבו והביעו השניים את מחויבותם להסכם מכה (סוכנות הידיעות המזרח תיכונית, 27 באפריל).

פגישת אבו מאזן עם ח'אלד משעל במצרים (מלוויזיה פלסטינית, 28 באפריל)

■ במסיבת עיתונאים שנערכה לאחר הפגישה עם אבו מאזן **הצדיק ח'אלד משעל את הירי המאסיבי שביצע החמא"ס ביום העצמאות**, שכן לדבריו זהו "חלק מזכותו של העם הפלסטיני להגן על עצמו ולהגיב על הפשעים ועל הפרות הישראליות". לגבי עסקת חילופי האסירים אמר כי הכדור נמצא במגרש הישראלי ומי שמעכב את עסקת החילופין הינה ישראל (סוכנות הידיעות המזרח תיכונית 28 באפריל).

המשך האנרכיה

- ברשות הפלסטינית נמשכו גילויי האנרכיה מלווים בהמשך המלחמה התקשורתית בין אבו מאזן ופת"ח לבין החמא"ס. כך למשל:

☀ במהלך ישיבת המועצה המחוקקת שדונה במצב האנרכיה בשטחים, התפרצו לאולם עשרות מורים זועמים על אי תשלום משכורתם (סוכנות הידיעות הפלסטינית, 25 באפריל).

התפרצות מורים לישיבת המועצה המחוקקת (מלווייה פלסטינית, 25 באפריל)

- ☀ חמושים השתלטו על מכוניתו של תת שר העבודות הציבוריות ברצועת עזה אילצו את יושבי הרכב לצאת וגנבו את הרכב (17 באפריל).
- ☀ חמושים רעולי פנים פוצצו מטענים בבית הספר האמריקאי בבית לאהיא (21 באפריל).
- ☀ מעבר רפיח נסגר לאחר שחמושים פרצו למעבר והפקחים האירופאים עזבו את המקום (26 באפריל).
- ☀ חוליה חמושה חטפה את אחמד אלסמרי ממשמר הנשיאות באזור בית לאהיא (27 באפריל).
- ☀ קרוב ל-20 סטודנטים נפצעו בעימותים באוניברסיטת אלקדס באבו דיס בין סטודנטים המשתייכים לפת"ח לאלה המשתייכים לחמא"ס (סוכנות הידיעות מען, 29 באפריל).

קשיים ביישום התוכנית הביטחונית של שר הפנים

■ שר הפנים הפלסטיני, האני אלקוואסמי, גיבש תוכנית ביטחונית לטיפול באנרכיה, שאושרה על ידי המועצה המחוקקת וממשלת האחדות. התוכנית אמורה הייתה להתבצע קודם בעיר עזה ובצפון רצועת עזה ולאחר מכן בשאר מחוזות הרצועה. מטרותיה העיקריות של התוכנית הינן איסוף כלי נשק בלתי חוקיים ומאבק בפשיעה. היא אמורה לכלול פריסת מחסומים, ביצוע סיוורים רגליים והפגנות נוכחות של אנשי מנגנוני הביטחון בצירי התנועה. (סוכנות הידיעות הפלסטינית, 17 באפריל).

■ התוכנית הביטחונית נתקלה בביקורת חריפה. ארגוני המחבלים השונים סרבו לשתף פעולה עם משרד הפנים בטענה שהיא לא הוצגה בפניהם מראש (אלחיאת, 18 באפריל). ג'בריל רג'וב, מבכירי הפת"ח ויועץ לשעבר של הרשות הפלסטינית לביטחון לאומי כינה אותה "מוגבלת, עלובה ומעוותת" (סוכנות הידיעות הצרפתית, 15 באפריל).

התפטרות שר הפנים על רקע קשיי תפקודו

■ על רקע הקשיים בקידום התוכנית הביטחונית וסכסוך חריף בינו לבין הממונה על ביטחון הפנים במשרד, רשיד אבו שבאכ, דחה שר הפנים האני קוואסמי את ביצוע התוכנית הביטחונית **ואף הגיש את התפטרותו** (אלחיאת, 27 באפריל).

■ ראש הממשלה אסמאעיל הניה, לאחר פגישה עם האני אלקוואסמי, אמר כי התפטרותו של קוואסמה עדיין עומדת בעינה **אולם בפועל הוא עדיין ממלא את תפקידו**. אסמאעיל הניה הבהיר כי נושא התפטרותו של קוואסמי יידון בפגישה שיערוך עם אבו מאזן (אתר פלסטין אלא', 28 באפריל). בתקשורת הפלסטינית דווח כי אבו מאזן התחייב בפגישה להשיב לשר הפנים את מלוא סמכויותיו (אתר קדס פרס, 29 אפריל). מנגד דווח כי ראשי החמא"ס שוקלים לפנות לאבו מאזן בבקשה לפטר את רשיד אבו שבאכ (אלחיאת, 27 באפריל).

ראש הממשלה אסמאעיל הניה צפוי לצאת לביקור בשוויץ

■ מקור בכיר במשרד החוץ הפלסטיני הודיע כי ראש הממשלה אסמאעיל הניה יבקר בשוויץ במהלך חודש מאי. אם יתקיים הביקור, יהיה זה ביקורו הראשון של אסמאעיל הניה במדינה אירופאית מאז שנכנס לתפקידו בראש ממשלה לפני למעלה משנה (סוכנות הידיעות הצרפתית, 27 באפריל).